

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.92>

УДК 332.14:005.21

О. Б. Погріщук,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування,

Вінницький навчально-науковий інститут економіки

Західноукраїнського національного університету

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9513-0585>

В. В. Щербич,

аспірант кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу,

Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0544-4730>

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

O. Pohrishchuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of

Economics, Accounting and Taxation,

Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics

Western Ukrainian National University

V. Shcherbych,

Postgraduate student of the Department of International Tourism and Hotel

Business, Western Ukrainian National University, Ukraine

METHODOLOGICAL ASPECTS OF STRATEGIC MANAGEMENT OF ECONOMIC DEVELOPMENT AT THE REGIONAL LEVEL

У статті досліджено методологічні аспекти стратегічного управління економічним розвитком на регіональному рівні. Визначено роль стратегічного управління економічним розвитком на регіональному рівні та інструментарій проведення аналізу середовища регіонального розвитку. Основними принципами розробки та реалізації регіональних стратегій визначено: принципи цілісності та системності; субсидіарності; наукової обґрунтованості; участі та прозорості; розумної спеціалізації; адаптивності; ефективності та результативності. Обґрунтовано, що удосконалення методологічних аспектів стратегічного управління на регіональному рівні є постійним процесом, що потребує врахування сучасних викликів та використання новітніх технологій та підходів. В контексті реалізації стратегії регіонального розвитку обґрунтовано потребу активного впровадження цифрових технологій як чинника посилення організаційно-управлінської складової розвитку регіональної економіки. Встановлено, що стратегії регіонального розвитку мають включати заходи, спрямовані на створення сприятливого бізнес-середовища, доступу до фінансування, підтримку інновацій, розвиток підприємницьких навичок та налагодження ефективної взаємодії між бізнесом, владою, науковими установами та громадськістю. Визначено, що перспективи удосконалення стратегічного управління на регіональному рівні базуються на впровадженні сучасних інформаційних технологій; залученні широкого кола стейкхолдерів на всіх рівнях стратегічного управління; використання інноваційних форм комунікацій; застосування гнучких та адаптивних стратегій; удосконалення систем моніторингу та оцінки; активізацію міжрегіональної взаємодії.

The article examines the methodological aspects of strategic management of economic development at the regional level. The role of strategic management of economic development at the regional level and the tools for conducting an analysis of the regional development environment are determined. The main principles of developing and implementing regional strategies are: principles of

integrity and systematicity; subsidiarity; scientific validity; participation and transparency; smart specialization; adaptability; efficiency and effectiveness. It is substantiated that improving the methodological aspects of strategic management at the regional level is a continuous process that requires taking into account modern challenges and the use of the latest technologies and approaches. In the context of implementing a regional development strategy, the need for active implementation of digital technologies as a factor in strengthening the organizational and managerial component of the development of the regional economy is substantiated. At the regional level, the process of developing and implementing a development strategy should be implemented in certain stages: analysis of the regional development environment; formation of a strategic vision and mission for the development of the region in the long term; definition of strategic goals and development priorities; justification of strategic alternatives; development and implementation of a strategic development plan; monitoring and evaluation of strategy implementation. It was established that regional development strategies should include measures aimed at creating a favorable business environment, access to financing, supporting innovations, developing entrepreneurial skills and establishing effective interaction between business, government, scientific institutions and the public. It was determined that the prospects for improving strategic management at the regional level are based on the implementation of modern information technologies; involving a wide range of stakeholders at all levels of strategic management; using innovative forms of communication; applying flexible and adaptive strategies; improving monitoring and evaluation system and intensifying interregional cooperation.

Ключові слова: *стратегічне управління, економічний розвиток, регіональний рівень, методологія, підприємницький потенціал, інформаційне забезпечення, стратегічне планування.*

Keywords: *strategic management, economic development, regional level, methodology, entrepreneurial potential, information support, strategic planning.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації, децентралізації та зростання ролі регіонів в економічному розвитку держави, стратегічне управління набуває особливого значення на регіональному рівні. Значна кількість викликів та загроз, неоднорідність територіального розвитку, а також необхідність досягнення сталого розвитку обумовлюють потребу у вдосконаленні методологічних підходів до стратегічного управління регіональними системами. Актуальність теми дослідження зумовлена потребою формування ефективних стратегій розвитку регіонів, здатних забезпечити підвищення конкурентоспроможності територій, залучення інвестицій та покращення рівня життя населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначенню особливостей, пріоритетів, потенціалу регіонального розвитку та стратегічного управління приділили увагу такі дослідники: Бобровська О. Ю., Возняк Г. В., Зарічна О. В., Зверяков М. І., Клевцевич Н. А., Кухарська Н. О., Ковальський О. В., Лісогор Л. С., Мазур В. Г., Мазур Ю. С., Манн Р. В., Мельник В. І., Нестеренко В. В., Оксенюк К. І., Телендій А. А., Чміль Г. Л., Шараг О. С., Яшкіна Н. В. та інші. Водночас існує потреба у поглибленому аналізі методологічних основ, принципів, механізмів та інструментів, що формують базу для стратегічного управління та економічного зростання на регіональному рівні.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є обґрунтування методологічних аспектів стратегічного управління економічним розвитком на регіональному рівні. Завдання дослідження включають: визначення ролі стратегічного управління економічним розвитком на регіональному рівні; встановлення принципів та етапів розробки й реалізації регіональних стратегій; обґрунтування потреби активного впровадження цифрових технологій як чинника посилення організаційно-управлінської складової розвитку регіональної економіки; визначення перспектив удосконалення стратегічного управління на регіональному рівні.

Виклад основних результатів дослідження. Економічне становище багатьох регіонів держави визначається несприятливими тенденціями, зумовленими війною, зміною ланцюгів постачання продукції, невисоким рівнем прибутків значної частини громадян, зміною обсягів випуску промислових та сільськогосподарських товарів, а також можливостями конкурувати на ринку.

Система стратегічного управління регіональним розвитком направлена на відновлення здатності ефективно вирішувати питання, пов'язані з підтримкою виробничого й кадрового потенціалу з урахуванням сучасних ринкових запитів та забезпечення соціально-економічного зростання регіонів. “Стратегічне управління є динамічним процесом, який повинен спиратися на наукову методологію, яка забезпечує одержання довгострокових конкурентних переваг при своєчасній та зваженій трансформації цілей функціонування, враховуючи сучасні підходи, принципи та методи стратегічного менеджменту, враховуючи зміни зовнішнього середовища” [1, с.215].

Сучасні організаційно-економічні перетворення визначають особливості формування та використання ресурсів на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях, що визначає потребу залучення всіх зацікавлених сторін для ефективного розвитку регіонів і територіальних громад. “В умовах децентралізації саме місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування розробляють та запроваджують заходи, спрямовані на мінімізацію наслідків впливу кризи на формування та розвиток трудового потенціалу регіону / громади” [2, с.24]. Відтак, доцільно здійснювати розробку оптимальних форм і методів ефективної реалізації регіонального потенціалу розвитку.

Процес стратегічного управління на регіональному рівні ґрунтується на сукупності принципів, які забезпечують ефективність, адаптивність та результативність стратегічних рішень до умов конкретного регіону.

1. Принцип цілісності та системності (передбачає розгляд регіону як комплексної соціально-економічної системи з урахуванням взаємозв'язків між її складовими).

2. Принцип субсидіарності (визначає розподіл повноважень між рівнями влади відповідно до їхньої компетенції та здатності ефективно вирішувати стратегічні завдання)

3. Принцип наукової обґрунтованості (передбачає використання сучасних аналітичних методів, економіко-математичних моделей і даних для розробки стратегічних документів).

4. Принцип участі та прозорості (забезпечує залучення широкого кола зацікавлених сторін – органів влади, бізнесу, громадськості – до процесу формування та реалізації стратегії).

5. Принцип розумної спеціалізації в розробці регіональних стратегій (передбачає використання цифрових технологій, логічну почерговість кроків, конкретне визначення цілей).

6. Принцип адаптивності (потребує гнучкості стратегічних рішень та їхньої здатності до коригування в умовах швидко змінного зовнішнього середовища).

7. Принцип ефективності та результативності (спрямовує управлінські рішення на досягнення конкретних, вимірюваних результатів у коротко- і довгостроковій перспективі).

Дотримання зазначених принципів сприяє формуванню життєздатних стратегій регіонального розвитку, які відповідають реальним потребам територій та інтегрують регіональні ініціативи у загальнонаціональний стратегічний контекст.

У сучасному світі формується велика кількість різноманітних масивів даних, що можуть стати вагомим ресурсом для формування та реалізації стратегій. Проте, щоб цей потенціал розкрився, необхідно якісно та своєчасно обробляти й їх аналізувати, що зумовлює потребу впровадження новітніх технологій обробки інформації та застосування чітких алгоритмів

для її впорядкування, аналізу й інтерпретації. Підвищення ефективності інформаційно-аналітичної підтримки стратегічного планування тісно пов'язане з покращенням способів роботи з інформаційними ресурсами.

У контексті реалізації стратегії регіонального розвитку, активне впровадження цифрових технологій підприємствами стає потужним чинником посилення організаційно-управлінської складової розвитку регіональної економіки. Це не лише зміцнює внутрішню структуру та розширює операційні можливості бізнесу, але й впливає на цілі стратегії, такі як прискорення економічного зростання регіону, підвищення його конкурентоздатності на внутрішньому та зовнішньому рівнях, а також зростання рівня компетенцій управлінських кадрів, що є необхідним для прийняття обґрунтованих рішень у напрямі досягнення цілей сталого розвитку. «Розвиток інноваційних підходів до реалізації функцій управління зумовлює появу «відкритих інновацій», для оцінки стану локальних проблем в управлінні, а також у процесі розробки та упровадження інноваційних рішень, що потребує використання суспільних знань та соціальної комунікативності» [3, с.38].

Цифровізація бізнесу, таким чином, виступає важливим інструментом для досягнення стратегічних переваг та забезпечення прогресу регіону. «Нові цифрові технології можуть привести до різних сценаріїв поведінки суб'єктів ринку, звісно, прогресивних, які призведуть до оптимізації бізнес-процесів за умов збереження якості обслуговування споживачів та зростання досягнень, так і виникнення непередбачених подій, які можуть вплинути на дестабілізацію діяльності суб'єктів господарювання через вплив зовнішнього та внутрішнього середовища» [4, с.125].

«Ключовим елементом, «ядром» стратегічного управління є стратегічне планування, яке допомагає органам державної влади приймати рішення, які узгоджені з підходами щодо досягнення своєї місії, реалізації функцій, цілей і завдань» [5, с.45].

Потреба у стратегічному плануванні на регіональному рівні зумовлена необхідністю забезпечення сталого, збалансованого розвитку територій в умовах постійних економічних, соціальних і технологічних трансформацій. Відсутність чіткої стратегічної візії може призводити до фрагментації політик, неефективного розподілу ресурсів та зменшення регіональної конкурентоспроможності. Саме тому стратегічне планування виступає не лише інструментом управління, але й платформою для узгодження інтересів різних стейкхолдерів і формування довгострокових орієнтирів розвитку. “Стратегічне планування регіонального розвитку стає актуальною задачею для кожного регіону. Відповідне визначення довгострокових цілей, аналіз сильних та слабких сторін регіону, а також виявлення перспективних напрямків розвитку дозволяють забезпечити збалансований розвиток, знизити ризики та негативні впливи, а також забезпечити сталість розвитку на майбутнє” [6, с.116].

Однією з умов успішного стратегічного планування розвитку регіону є наявність необхідних ресурсів для втілення в життя обраної стратегії. Фінансові ресурси, висококваліфіковані кадри, технології та інші види ресурсів формують основу досягнення стратегічних завдань регіону. “Якість стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіону багато в чому залежить від науково-методичного забезпечення цього процесу. Для забезпечення здійсненності стратегічного планування та досягнення кумулятивного позитивного ефекту від реалізації розробленої стратегії необхідне об’єднання зусиль управлінсько-адміністративної, фінансової сфери, виробничої та науково-технічної сфери, залучення до повноти та оптимізації природного, людського, науково-технологічного та інноваційного потенціалу регіону” [7, с.35]. Тобто, особливої актуальності набуває підхід розробки регіональних стратегій на основі принципів розумної спеціалізації (smart specialization), що передбачає логічну послідовність дій: від всебічного аналізу потенціалу регіону до чіткого формулювання цілей і пріоритетів, а також визначення шляхів їх досягнення

через науково обґрунтовані методи та інструменти. Основою цієї методології є комплексне застосування інституційних, інноваційно-орієнтованих, інтеграційних і системно-аналітичних підходів, які дозволяють сформувати конкурентоспроможну модель розвитку з урахуванням специфіки кожного регіону.

Слушно є думка Зарічної О.В.: “Спектр дослідження стратегічного управління розвитком регіону є достатньо великим, але все ж таки враховуючи сьогодишню економічну ситуацію, наслідки пандемії і врешті решт війну, даному питанню необхідно приділити ще більше уваги, адже більшість регіонів України є нестабільними і економічно нерентабельними, а тому необхідно розглянути особливі важелі, напрямки, які допоможуть стратегічно ефективно управляти регіоном, сконцентрувати увагу на продуктивних сферах діяльності та покращувати його соціально-економічний потенціал” [8].

На регіональному рівні процес розробки та реалізації стратегії розвитку доцільно реалізувати за визначеними етапами:

I. Аналіз середовища регіонального розвитку. На даному етапі необхідно провести збір та аналіз інформації щодо стану соціально-економічного розвитку регіону, визначити його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, здійснити порівняльний та кластерний аналіз, моніторинг глобальних тенденцій. Необхідно також здійснити оцінку ресурсного забезпечення регіону, визначити економічні проблеми, сильні та слабкі сторони; проаналізувати конкурентні переваги та позицію регіону порівняно з іншими, а також проаналізувати динаміку розвитку підприємницького середовища, передусім його здатність до генерування нових ідей та інноваційного потенціалу.

II. Формування стратегічного бачення та місії. Стратегічне бачення є інструментом формування цілісного уявлення про розвиток регіону у довгостроковій перспективі, що забезпечує узгодженість дій суб’єктів управління та сприяє консолідації ресурсів для досягнення встановлених

стратегічних цілей розвитку. Сформульоване чітке стратегічного бачення є передумовою ефективного стратегічного планування та адаптації до змін у зовнішньому середовищі. Формування місії регіону здійснюється з метою встановлення пріоритетних напрямів, які регіон виконує в державному розвитку та міжрегіональному співробітництві.

III. Визначення стратегічних цілей і пріоритетів розвитку є базовим етапом реалізації стратегічного управління, що забезпечує орієнтири для реалізації політики регіонального розвитку. Формулювання довгострокових і середньострокових цілей передбачає врахування як внутрішніх ресурсів та можливостей, так і зовнішніх викликів та тенденцій розвитку. Особлива увага приділяється виділенню пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку регіону, що мають вплив на підвищення добробуту населення та забезпечення визначених перспектив розвитку.

IV. Обґрунтування стратегічних альтернатив здійснюється з метою створення можливих сценаріїв розвитку регіону, що необхідні для відображення варіантів реагування на внутрішні та зовнішні виклики та загрози. Моделювання сценаріїв базується на прогнозах економічних, екологічних, демографічних та політичних змін, що включають можливості стабільного розвитку та адаптації в кризових ситуаціях. Визначені альтернативи підлягають оцінці за визначеними критеріями: економічної ефективності, екологічна безпеки, соціальної спрямованості, наявності ризиків та можливість реалізації стратегії з наявними ресурсами.

V. Розробка та реалізація стратегічного плану розвитку є основою для практичного впровадження обраної стратегії. Узгоджений план дій повинен включати: визначення сфер діяльності, що відповідають обраним пріоритетам та враховують можливі проблемні аспекти регіонального розвитку; визначення регіональних проєктів та способів їх реалізації; усіх зацікавлених сторін, яких необхідно залучити до реалізації стратегії; визначення чітких критеріїв для оцінки результатів та загальної ефективності дій, а також визначення часових меж виконання та джерел фінансування.

VI. Моніторинг та оцінка. Даний етап передбачає систематичний контроль за реалізацією стратегії, здійснюється аналіз досягнутих результатів та їх відповідність встановленим цілям, оцінка ефективності впроваджених заходів та, за потреби, здійснюється коригування стратегічного плану. На основі отриманих даних визначається ефективність використання ресурсів, досягнутих змін у соціально-економічному розвитку, а також відповідності досягнутих результатів поставленим цілям.

На кожному з етапів реалізації стратегічного управління застосовуються необхідним є застосування різноманітних методів та інструментів. Проведення аналізу середовища регіонального розвитку потребує застосування статистичних методів, SWOT-аналізу, PEST-аналізу, GAP-аналізу, побудови матриці BCG, кластерного аналізу, методів прогнозування, експертних оцінок, соціологічних опитувань та інших. У процесі розробки стратегічного плану застосовуються методи стратегічного моделювання, сценарного планування, розробки дорожніх карт. Для моніторингу та оцінки доцільним є визначення системи показників ефективності, бенчмаркінг, аналіз досягнутих результатів та інші.

Особливу роль в організації стратегічного управління на регіональному рівні відіграє налагодження взаємодії між органами влади, бізнесу, наукових установ, громадських організацій та населення з усіма зацікавленими учасниками в ефективній реалізації стратегії.

Возняк Г.В вказує: “Міжнародні практики свідчать, що в методології формування стратегічної політики регіонального розвитку доречно послуговуватися таким інструментом, як форсайт (або сценарне прогнозування розвитку на десятирічну та більше перспективу), обговорюючи стратегію регіональної трансформації” [9]. Застосування цього методу зумовлюється:

а) об’єднанням провідних фахівців з різних сферами діяльності для визначення пріоритетних напрямків розвитку регіону;

б) спрямованістю на розробку заходів за визначеними етапами для досягнення поставленої мети;

в) врахуванням усіх чинників, що здійснюють вплив на економічний розвиток регіон

г) розробкою альтернативних варіантів розвитку з урахуванням можливих змін у майбутньому періоді.

Суттєвий вплив на розробку інструментарію реалізації стратегії регіонального розвитку здійснюють інноваційні технології, направлені на підвищення ефективності управління регіональними ресурсами та плануванням. Завдяки впровадженню цифрових рішень покращується доступ до послуг, що підвищує якість життя населення та конкурентоспроможність територій. “Урахування змін викликає відповідні процеси оновлення моделей існуючої організації і технологій управлінської праці органів влади в управлінні ресурсами відновлення. При цьому необхідно враховувати несподівані негаразди, які мають місце в організації стратегічного і поточного планування діяльності територіальних громад регіонів” [10].

Відтак, перспективи удосконалення стратегічного управління на регіональному рівні базуються на впровадженні сучасних інформаційних технологій; залученні широкого кола стейкхолдерів на всіх рівнях стратегічного управління; використання інноваційних форм комунікацій; застосування гнучких та адаптивних стратегій; удосконалення систем моніторингу та оцінки; активізацію міжрегіональної взаємодії.

Висновки. Ефективно розроблена та реалізована регіональна стратегія економічного розвитку є інструментом забезпечення сталого розвитку території, підвищення її конкурентоздатності та покращення якості життя населення. Успішність стратегічного управління значною мірою залежить від методології її розробки та реалізації, яка повинна ґрунтуватися на наукових засадах, враховувати специфіку регіонального розвитку та забезпечувати активну участь усіх зацікавлених сторін.

Удосконалення методологічних аспектів стратегічного управління економічним розвитком на регіональному рівні є постійним процесом, що потребує врахування сучасних викликів та використання новітніх підходів і технологій. Основними принципами розробки та реалізації регіональних стратегій визначено такі: цілісності та системності; субсидіарності; наукової обґрунтованості; участі та прозорості; розумної спеціалізації; адаптивності; ефективності та результативності.

Визначено, що стратегії регіонального розвитку мають включати заходи, спрямовані на створення сприятливого бізнес-середовища, доступу до фінансування, підтримку інновацій, розвиток підприємницьких навичок та налагодження ефективної взаємодії між бізнесом, владою, науковими установами та громадськістю. Перспективи удосконалення стратегічного управління на регіональному рівні базуються на впровадженні сучасних інформаційних технологій; залученні широкого кола стейкхолдерів на всіх рівнях стратегічного управління; використання інноваційних форм комунікацій; застосування гнучких та адаптивних стратегій; удосконалення систем моніторингу та оцінки; активізацію міжрегіональної співпраці.

Література

1. Яшкіна Н.В. Сутність та методологія стратегічного управління: теоретичний аспект. *Економічний простір*, 2018. № 129. С. 208–215.
2. Лісогор Л.С., Нестеренко В. В. Формування та реалізація трудового потенціалу регіонів та громад як основа забезпечення їх сталого розвитку. *Економіка і організація управління*, 2020. № 2(38). С.20–30.
3. Мельник В.І., Мазур В.Г., Мазур Ю.С. Цифровізація як інноваційний підхід до реалізації управління соціально-економічними системами. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*, 2022. Випуск 1 (59). С.35–40. URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1\(59\).35-40](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1(59).35-40).

4. Чміль Г.Л. Цифровізація діяльності суб'єктів споживчого ринку: можливості та загрози. *Вісник ХНУ ім. В.М. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини, Економіка. Країзнавство. Туризм*, 2021. Вип.13. С.124–141.

5. Зверяков М.І., Кухарська Н.О., Клевцевич Н.А., Шараг О.С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеса : Видавництво “Атлант”, 2019. 241 с.

6. Телендій А.А. Поняття, сутність та цілі стратегічного планування регіонального розвитку: теоретичний аналіз. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2022. № 3. С. 116–120.

7. Манн Р. В. Аналіз теоретико-методологічних підходів щодо удосконалення стратегії регіонального розвитку України. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*, 2023. Вип. 68. С.29–37. URL: <https://doi.org/10.24025/2306-4420.68.2023.284570>

8. Зарічна О.В. Стратегічне управління розвитком регіонів. *Економіка та суспільство*, 2022 (39). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-88> (дата звернення: 01.04.2025)

9. Возняк Г.В. Теоретико-методологічні аспекти формування моделі смартспеціалізації регіонів України. *Регіональна економіка*, 2021. №2. С.27–36.

10. Бобровська О.Ю. Ресурсні передумови розробки й управління процесами відновлення економіки регіонів країни. *Ефективна економіка*, 2025. №4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6200> (дата звернення: 14.04.2025).

References

1. Yashkina, N.V. (2018), “The essence and methodology of strategic management: a theoretical aspect”, *Ekonomichnyy prostir*, vol.129, pp. 208–215.

2. Lisohor, L.S., Nesterenko V.V. (2020), “Formation and realization of labor potential of regions and communities as a basis for ensuring their sustainable development”, *Ekonomika i orhanizatsiya upravlinnya*, vol. 2(38), pp.20–30.

3. Melnyk, V.I., Mazur, V.G. and Mazur Yu. S., (2022), “Digitalization as an innovative approach to the implementation of management of socio-economic systems”, *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya “Ekonomika”*, vol. 1 (59), pp. 35–40.
4. Chmil, G.L. (2021), “Digitalization of the activities of consumer market entities: opportunities and threats”, *Bulletin of KhNU named after V.M. Karazin. Series «International Relations, Economics. Local History. Tourism»*, vol. 13, pp. 124–141.
5. Zveryakov, M.I., Kukharska, N.O., Klevtsevich, N.A. and Sharag O.S. (2019), *Stratehuvannya rehional'noho rozvytku: teoriya, metodolohiya, kontseptsiya: monohrafiya* [Regional development strategy: theory, methodology, concept: monograph], Vydavnytstvo “Atlant», Odesa, Ukraine.
6. Telendiy, A.A. (2022), “The concept, essence and goals of strategic planning of regional development: theoretical analysis”, *Derzhava ta rehiony. Seriya: Publichne upravlinnya i administruvannya*, vol. 3, pp. 116–120.
7. Mann, R.V. (2023), “Analysis of theoretical and methodological approaches to improving the regional development strategy of Ukraine”, *Collection of scientific works of Cherkasy State Technological University. Series: Economic Sciences*, vol. 68, pp. 29–37.
8. Zarichna, O.V. (2022), “Strategic management of regional development”. *Economy and society*, vol. 39. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-88>.
9. Voznyak, G.V., (2021), “Theoretical and methodological aspects of forming a model of smart specialization of regions of Ukraine”, *Regional economy*, vol. 2. pp. 27–36.
10. Bobrovska, O.Yu. (2025), “Resource prerequisites for the development and management of the processes of economic recovery of the country's regions”, *Effective Economy*, vol. 4, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6200> (Accessed 14 Apr. 2025).

Стаття надійшла до редакції 15.05.2025 р.